

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE RURALĂ
AUTORITATEA DE MANAGEMENT PENTRU PNDR

LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

Prima variantă a fișei intervenției

PLANUL NAȚIONAL STRATEGIC PAC 2023-2027

SGL LEADER SI ACTIVITATI NEAGRICOLE

4 NOIEMBRIE 2021

Denumirea intervenției

LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

Alocare: 578.852.878 euro

Art. 77 (1) (b) din REGULAMENTUL PAC

- ❑ Implementarea operațiunilor selectate în cadrul strategiei, incluzând activitățile de cooperare și pregătirea acestora;
- ❑ Gestionarea, monitorizarea și evaluarea strategiei, precum și animarea acesteia, inclusiv facilitarea schimburilor între părțile interesate;

Aria teritorială de aplicabilitate

Teritoriul eligibil LEADER compus din UAT comune și UAT orașe mici cu o populație mai mică de 20.000 locuitori.

Nevoile la care răspunde intervenția

- Creșterea numărului de locuri de muncă în sectorul neagricol în zonele rurale;
- Sprijinirea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității;
- Asigurarea infrastructurii de bază, accesului la TIC și servicii adecvate pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale;
- Sprijinirea activităților neagricole pentru creșterea veniturilor alternative pentru populația rurală;
- Reducerea sărăciei, promovarea incluziunii sociale și a nediscriminării;
- Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural, material și imaterial.

Indicatori de rezultat

- **Acoperirea LEADER**

Având în vedere că LEADER este o inițiativă de jos în sus, contribuțiile preconizate ale acestei intervenții la rezultatele și obiectivele PNS nu pot fi stabilite înainte de selectarea SDL.

După selectarea SDL, la indicatorii de rezultat existenți în PNS se va adăuga contribuția preconizată în SDL-uri și se vor putea introduce indicatori de rezultat suplimentari, în cazul în care nu există alte intervenții care să contribuie la aceștia.

Structura Strategiei de Dezvoltare Locală

Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic;

Componența parteneriatului;

Analiza SWOT - analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor;

Obiectivele strategiei, evaluarea nevoilor și strategia de intervenție;

Intenții de cooperare cu alte parteneriate de tip GAL;

Procesul de implicare a comunității în dezvoltarea strategiei respective;

Prezentarea măsurilor; inclusiv tipuri de măsuri și de operațiuni care urmează să fie finanțate din fiecare fond implicat;

Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc.);

Descrierea planului de acțiune;

Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare și evaluare a strategiei;

Planul de finanțare al strategiei;

Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL;

Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale.

Sarcinile Grupurilor de Acțiune Locală

a) consolidarea capacității actorilor locali de a dezvolta și implementa operațiuni;

(b) elaborarea unei proceduri și a unor criterii de selecție nediscriminatorii și transparente, care să evite conflictele de interese și să garanteze că niciun grup individual de interese nu controlează deciziile de selecție;

(c) pregătirea și publicarea cererilor de propuneri;

(d) selectarea operațiunilor, stabilirea cuantumului sprijinului și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare;

(e) monitorizarea progreselor înregistrate în direcția atingerii obiectivelor strategiei;

(f) evaluarea implementării strategiei.

Grupul de Acțiune Locală poate avea statut de **beneficiar** și poate implementa operațiuni în conformitate cu strategia, cu condiția ca acesta să se asigure că principiul separării funcțiilor este respectat.

Condițiile de eligibilitate specifice legate de beneficiari și aria de aplicabilitate

- GAL-urile sunt formate din reprezentanți ai intereselor socioeconomice locale ale sectoarelor public și privat, în care **niciun grup individual de interese nu controlează procesul decizional**;
- LEADER se aplică în teritorii coerente cu o **populație de minim 30.000 de locuitori**, reprezentate de Unități Administrativ Teritoriale - comune și Unități Administrativ Teritoriale - orașe mici cu o populație de maximum 20.000 de locuitori. Având în vedere densitatea redusă a populației în zona Delta Dunării, pentru această zonă se va accepta un prag minim de 5.000 locuitori;
- Teritoriul acoperit de GAL trebuie să fie **omogen**;
- Prezența **unui singur GAL** pe teritoriul eligibil LEADER;
- Ponderea **populației urbane** aferentă orașelor incluse în GAL **nu depășește 50%** din totalul populației acoperite de GAL.

Principii de selecție

La selecția SDL vor fi urmărite o serie de principii care vizează:

- ❖ structura și componența parteneriatul, gradul de reprezentare a mediului privat și a societății civile;
- ❖ acoperirea teritorială, fiind prioritizate GAL-uri care acoperă o suprafață mai mare;
- ❖ includerea intervențiilor inovative, care vizează în special digitalizarea și protecția mediului;
- ❖ includerea intervențiilor destinate îmbunătățirii calității vieții, cum ar fi: renovarea și conservarea patrimoniu cultural și natural, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor sociale și de sănătate, susținerea micilor antreprenori, crearea de lanțuri scurte etc.;
- ❖ caracterul multisectorial al strategiei.

Tipuri de intervenții

Abordarea LEADER

- va continua să ofere sprijin financiar pentru crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi și investiții în infrastructura la scară mică, exploatarea potențialului istoric și cultural și sprijin pentru locuitorii din zonele acoperite de Strategii de Dezvoltare Locală.
- se bazează pe inițiative locale care combină soluții ce răspund problematicii identificate la nivelul comunităților locale, reflectate în acțiuni specifice acestor nevoi și finanțarea proiectelor cu o valoare de maximum 200.000 euro.

În cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală va fi sprijinit conceptul de "Sate inteligente", care presupune proiecte de dezvoltare inteligentă a satelor ce vizează valorificarea cunoștințelor comunităților locale pentru a identifica soluții utilizând tehnologia și inovarea în scopul îmbunătățirii calității vieții în mediul rural în domenii precum, reducerea depopulării și a handicapurilor demografice, îmbunătățirea calității serviciilor locale sau a siguranței, respectarea mediului local, lipsa locurilor de muncă și a oportunităților de dezvoltare a afacerilor, tranziția către o economie circulară, cu emisii reduse de carbon sau excluziunea digitală.

Se poate acorda sprijin în cadrul unei strategii pentru înființarea unei întreprinderi cu activități neagricole în zonele rurale, în baza unui plan de afaceri. Sprijinul este limitat la cuantumul maxim de 70.000 EURO și poate fi diferențiat în funcție de criteriile obiective ale GAL.

Tipul și intensitatea sprijinului

Rambursarea
costurilor
eligibile

Sumă
forfetară

Intensitatea sprijinului poate fi de **maximum 100%** pentru:

- Implementarea operațiunilor selectate în cadrul strategiei, incluzând activitățile de cooperare și pregătirea acestora și
- Gestionarea, monitorizarea și evaluarea strategiei, precum și animarea acesteia, inclusiv facilitarea schimburilor între părțile interesate.

În cazul investițiilor finanțate prin SDL, se limitează rata maximă de sprijin în conformitate cu prevederile art. 73 din Regulamentul UE de stabilire a normelor privind sprijinul pentru PNS.

Cheltuieli neeligibile

- intervenții aferente Pilonului I
- intervențiile aferente art. 65 și 66 reg. PNS
- investițiile în irigații
- managementul riscurilor
- grupuri de producători
- investiții pentru infrastructură de drumuri și apă/canal

Valoarea adăugată a intervenției LEADER

Valoarea adăugată a LEADER

- reiese din faptul că strategiile trebuie să promoveze inovarea și să reflecte modalitatea în care aceasta este abordată în cadrul proceselor și activităților specifice.
- derivă din acele inițiative locale care combină soluții ce răspund problematicii existente la nivelul comunităților locale, reflectate în acțiuni specifice pentru soluționarea acestor nevoi. Colaborarea între partenerii publici și privați oferă posibilitatea actorilor locali să conlucreze în folosul comunităților rurale, iar acest tip de abordare strategică trebuie susținută și dezvoltată, GAL-urile reprezentând soluția concretă de creștere a calității vieții și dezvoltare economică, socială și culturală a spațiului rural prin implicarea pe termen lung a cetățenilor în deciziile strategice ale teritoriilor acoperite de parteneriat.

LEADER, ca abordare inovatoare, bazată pe cooperare și implementată într-o anumită regiune, generează valoare adăugată în respectiva regiune în special datorită implicării de jos în sus a populației și a participării integrate a reprezentanților sectoarelor economice.

Valoarea adăugată a SDL poate fi generată atât de caracterul inovator al intervenției LEADER, cât și de impactul generat de aceasta la nivelul respectivului teritoriu. Cuantificarea valorii adăugate se va realiza cu ajutorul indicatorilor specifici propuși în fiecare SDL.

Finanțarea multifond

Este prevăzută posibilitatea aplicării mecanismului multifond, cu componentă FSE+, prin includerea în SDL a intervențiilor prin care se asigură accesul copiilor săraci la tabere și/sau suport pentru copii ai căror părinți sunt plecați în afara țării pentru muncă, în baza nevoilor identificate la nivel local.

Atunci când sprijinul acordat strategiilor este disponibil din FEADR și FSE+, autoritățile de management competente înființează un comitet mixt pentru toate fondurile în cauză, pentru selectarea acestor strategii și pentru a monitoriza implementarea acestora. FEADR este fondul din care se vor sprijini toate costurile de pregătire, gestiune și animare menționate la articolul 34 alineatul (1) literele (a) și (c), în legătură cu aceste strategii, din Reg. UE 1060/2021.

Pentru SDL-urile care primesc sprijin din cele două fonduri, în funcție de deciziile autorităților de management implicate se poate extinde opțiunea fondului principal pentru una dintre variantele următoare:

- utilizarea FEADR pentru a acoperi cheltuielile de funcționare GAL și animare pentru implementarea SDL, similar perioadei de programare 2014-2020:
  - Comitetul responsabil cu selecționarea strategiilor de dezvoltare locală va desemna, în conformitate cu normele și procedurile naționale, un fond principal (FEADR) care să suporte toate costurile de funcționare și animare, pentru strategia de dezvoltare locală. Decizia de aprobare a unei strategii de dezvoltare locală stabilește alocările pentru fiecare fond în cauză, responsabilitățile în materie de gestionare și sarcinile de control în condițiile programelor în raport cu strategia de dezvoltare locală. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității susținută din fondurile ESI în cauză se realizează în cadrul uneia sau mai multor priorități ale programului sau programelor relevante, în conformitate cu normele specifice fondurilor ESI în cauză. și / sau
- alegerea FEADR ca "lead fund", ceea ce presupune aplicarea regulilor FEADR strategiei implementate. Autoritatea de Management care gestionează FEADR trebuie să furnizeze celelalte AM informațiile necesare, iar aceasta din urmă va monitoriza și efectua plăți în conformitate cu regulile stabilite în FSE+.

Termenul limita de finalizare a primei runde de selecție a Strategiilor de Dezvoltare Locală

Autoritățile de management competente finalizează prima rundă de selecție a strategiilor și se asigură că Grupurile de Acțiune Locală selectate își pot îndeplini sarcinile stabilite la articolul 33 alineatul (3) în termen de **12 luni de la data deciziei prin care se aprobă programul** sau, în cazul strategiilor sprijinite de mai multe fonduri, în termen de 12 luni de la data deciziei prin care se aprobă ultimul program în cauză.

Decizia de aprobare a unei strategii stabilește alocarea aferentă fiecărui fond și programul în cauză și prevede responsabilitățile în ceea ce privește sarcinile de gestiune și control din cadrul programului sau al programelor.